

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ - БАНСКО MUNICIPALITY OF BANSKO

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – БАНСКО

Община Банско
№ 15-26-187/18.09.2026

ДОКЛАДНА

ОТ

СТОЙЧО БАНЕНСКИ – Кмет на Община Банско

Относно: Изграждане на паметник на първия почетен гражданин на Банско проф. дн Димитър Димитров Бърдарев

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

В Общинска администрация Банско е постъпила молба за подкрепа на инициатива за изграждане на паметник на проф. дн Димитър Димитров Бърдарев – банскалия, първи по ред почетен гражданин на Банско, носител на научни звания и степени, на спортни титли и признания, заемал отговорни длъжности и получил високи отличия – ордени, медали и почетни знаци.

Представям на Вашето внимание кратка информация за живота, спортните изяви и научните изследвания на проф. дн Димитър Димитров Бърдарев.

Димитър Димитров Бърдарев е роден в гр. Банско на 15 януари 1949 г. Баща му Димитър Костадинов Бърдарев е горски работник. След инцидент при дърводобив умира, ненавършил 33 години. Два месеца по-късно се ражда вторият му син – Димитър. Майка му – Мария Бърдарева, работи на полето и сама отглежда трите им деца. Живеят в малка къща извън регулацията на града, без електричество, водопровод и път.

Димитър Бърдарев завършва Селскостопанския техникум в Банско, след което е войник в Школата за високо спортно майсторство към ЦСКА. Така се озовава в обкръжението на изключителния алпинист и треньор Енчо Петков. В този период умира и майка му и оттогава съвсем сам направлява съдбата си. Намира своето място в Пирин планина. Една година е домакин на заслона „Тевно езеро“. По настояване на проф. Георги Атанасов, известен алпинист и педагог, кандидатства във ВИФ „Г. Димитров“. От 1970 г. е студент в Треньорския факултет, специалност „Алпинизъм“. Дипломира се и след конкурс е назначен за редовен докторант в специализираната катедра с профил „Алпинизъм“. Именно тези години трайно определят пътя му към елитния спорт.

СПОРТНИ ИЗЯВИ

Както за много млади хора в Банско по онова време, така и за Димитър Бърдарев първото спортно увлечение са алпийските ски. През 1963 г., още като юноша, той се класира втори на републиканското

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ - БАНСКО MUNICIPALITY OF BANSKO

първенство по гигантски слалом. След тежка контузия и продължително лечение се отказва от скиите и насочва усилията си към алпинизма.

Първата му голяма и вдъхновяваща изява е през 1968 г., когато със състава на ЦСКА, като войник, изкачва връх България /н.в. 5666 м/ в Памир. Изкачването е първо по рода си и поставя началото на пътя му към националния отбор на България.

В продължение на 16 години – от 1970 до 1986 г., Димитър Бърдарев е част от националните гарнитури за сложни технически изкачвания, височинен алпинизъм и алпийско ски рали. През годините участва в експедиции, клубни и национални прояви в Алпите, Пиренеите, Кавказ, Памир, Хиндукуш, Хималаите и Новозеландските Алпи.

Сред най-значимите му постижения са:

- през 1976 г. изкачва връх Ношак в Хиндукуш/н.в.7492 м/, Афганистан;
- през 1976 и 1977 г. с отбора по алпийско ски рали на ВИФ „Г. Димитров“ печели Европейското първенство в Италия;
- през 1977 г. ръководи отбора по алпинизъм на клуба в Банско, осъществил сериозни изкачвания в района на Шамони, Франция;
- през 1981 г. е заместник-ръководител на първата за България хималайска експедиция на връх Лхотце /н.в. 8511 м/;
- през 1984 г. ръководи една от групите на връх Еверест /н.в. 8848 м/. След гибелта на Христо Проданов и успешното изкачване на други четирима български алпинисти, щурмът на останалите участници е прекратен;
- през 1988 г. заедно с Николай Проев (Пройката) изкачва връх Маунт Кук /н.в. 3754 м/ в Новозеландските Алпи. Двамата са първите българи, стъпили на този връх.

В хода на подготовката, особено за хималайските експедиции, неколкратно изкачва връх Елбрус /н.в./ 5642 м, връх Ленин, днес Авицена /н.в. 7134 м/, връх Комунизм, днес Исмаил Самани /н.в. 7495 м/, Пти Дрю в Алпите /н.в. 3754 м/, както и множество други върхове и важни катерачни стени в българските планини.

Признание за спортните му постижения са званията „Заслужил майстор на спорта“ по алпинизъм, с което е удостоен през 1981 г., и „Заслужил треньор“ от 1985 г.

Димитър Бърдарев е член на Треньорския съвет към Българската федерация по алпинизъм, като изпълнява тази функция в продължение на 12 години – от 1975 до 1987 г., след което става негов председател. В продължение на години е член на Управителния съвет на БТС и председател на научно-методичната комисия.

Носител е на редица държавни и спортни отличия, сред които орден „Георги Димитров“, „Народен орден на труда“ – сребърен и златен, медалите „Алеко“, „За особени заслуги“ – II и I степен, „За спортна слава“ – три пъти, „София – столица на България“, „Златна значка“ на НСА „В. Левски“, както и почетни знаци на Българския олимпийски комитет, ВИФ „Г. Димитров“, общини, обществени организации и сдружения.

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ - БАНСКО MUNICIPALITY OF BANSKO

Най-ценното признание за него от родния му град е Удостоверение № 1 на Изпълнителния комитет при Общинския народен съвет, с което Димитър Бърдарев е удостоен със званието ПОЧЕТЕН ГРАЖДАНИН НА ГРАД БАНСКО. Решението е от 15 юни 1984 г.

НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКО ИЗРАСТВАНЕ И ДЕЙНОСТ

Паралелно със спортния си път Димитър Бърдарев изгражда значима научна и педагогическа кариера.

След серия от конкурси той преминава академичния път от асистент до професор, като през 2005 г. придобива академичната длъжност „професор“. Защиства две докторски дисертации – съответно през 1978 и 2004 г., и придобива научната степен „доктор на науките“.

От 1992 г. до пенсионирането си през 2017 г. е член на управленските структури на НСА „В. Левски“ – Факултетен и Академичен съвет, както и на Специализирания научен съвет с правомощия да присъжда научни степени и звания.

В продължение на 12 години ръководи специализираната катедра „Туризм, алпинизъм, ориентирание и зимни спортове“. Под негово ръководство повече от 40 студенти – бакалаври и магистри – защитават дипломни работи, както и петима докторанти.

С необходимите компетенции участва активно в разработването на две комплексни държавни теми – „Усъвършенстване на функционалната подготовка на туристите“ (1976–1980 г.) и „Програма за изследване на човека и неговия мозък“ (1985–1992 г.). От 1985 г. е член и на Международното научно сдружение „Спорт, стрес, адаптация“.

Резултатите от научната му работа са използвани при разработването на „Комплексната програма за подготовка на алпинисти за височинни експедиции“. През 1986 г. ръководи научен екип на връх Анапурна, а през следващите две години отново участва в научната работа там.

Уважаеми общински съветници,

Това подробно изложение показва комплексните заслуги на проф. дн Димитър Димитров Бърдарев – човек, който прославя Банско с постиженията си в спорта, оставя трайна следа в развитието на българския алпинизъм и посвещава значителна част от живота си на науката, образованието и подготовката на следващите поколения специалисти.

Но зад всички тези титли, върхове, научни степени и отличия стои човекът, когото Банско помни – усмихнат, приветлив, услужлив, винаги забързан, градивен и високо морален.

Именно затова смятам, че е време неговият роден град да намери подходящ начин да увековечи паметта за него.

В тази връзка е създаден инициативен комитет за изграждане на паметник на проф. дн Димитър Бърдарев, като инициативата е подкрепена и от неговото семейство. Предлага се паметникът да бъде изграден на ул. „Гоце Делчев“ – една от основните туристически улици на Банско, в поземлен имот, публична общинска собственост, с идентификатор 02676.501.4098 по КККР на град Банско.

Мястото е подходящо не само заради централното си значение и големия поток от жители и гости на града. В тази част на Банско вече са разположени паметници, които имат характера на своеобразна „алея на

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ - БАНСКО MUNICIPALITY OF BANSKO

славата“ и представят личности, свързани с по-новата история и развитието на града. Изграждането на паметник на проф. Бърдарев би допълнило тази идея и би дало възможност неговият образ да заеме естествено място сред хората, допринесли за името и авторитета на Банско.

Паметникът следва да бъде изпълнен в стилистично съответствие с вече поставените фигури, така че отделните паметници да бъдат възприемани като цялостна композиция.

Подобен подход е утвърдена практика и в големите европейски центрове на алпинизма. В Шамони например публичното пространство също пази паметта за значими личности, свързани с развитието на планинарството и алпинизма.

Семейството на проф. Бърдарев вече е направило важна стъпка за съхраняването на паметта за него, като е поставило две паметни плочи – пред родния му дом в Банско и на скалата над хижа „Вихрен“. Семейството е заявило готовност да предостави на Община Банско и налични материали за неговия личен и професионален архив, които могат да бъдат съхранени и използвани за бъдещи изложби, публикации и други инициативи, свързани с историята на Банско и българския алпинизъм.

Считам, че изграждането на паметник на проф. дн Димитър Димитров Бърдарев е логично продължение на тази работа и заслужен начин родният му град да съхрани паметта за него.

Наред с това, в перспектива би могло да бъде разгледана и възможността улица или друго подходящо обществено пространство в Банско да носи името „Проф. дн Димитър Бърдарев“, като по този начин паметта за него бъде свързана трайно с града, в който е роден и който той е прославил.

Инициативният комитет ще открие набирателна сметка, по която ще бъдат набирани дарения и други финансови средства за изграждането на паметника.

С оглед осигуряване на прозрачност относно финансирането на проекта и съобразно реално набраните средства, предлагам Общински съвет – Банско да вземе решение относно финансовото участие на Община Банско в изграждането на паметника, като конкретният размер на участието бъде определен след установяване на размера на средствата, събрани от Инициативния комитет.

Предвид изложеното и на основание приложимите разпоредби на Закона за местното самоуправление и местната администрация и действащата нормативна уредба на Община Банско, предлагам Общинският съвет – Банско да разгледа и подкрепи предложението за изграждане на паметник на първия почетен гражданин на Банско проф. дн Димитър Димитров Бърдарев на ул. „Гоце Делчев“.

СТОЙЧО БАНЕНСКИ

Кмет на община Банско

Стойчо Методиев Баненски/18.09.2026
Кмет на община Банско

ДП/К - ОБС

2770 гр. Банско
пл. „Никола Вапцаров“ №1
тел: 0749 88611, факс: 0749 88633
obabansko@bansko.bg
www.bansko.bg

Bansko 2770
1 Nikola Vaptsarov Sq.
Phone 0749 88611, fax 0749 88633
obabansko@bansko.bg
www.bansko.bg

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ - БАНСКО MUNICIPALITY OF BANSKO

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

На основание чл. 21, ал. 1, т. 8 и т. 23 от ЗМСМА и във връзка с необходимостта от съхраняване и популяризиране на историческата и обществената памет за личности, допринесли за развитието и авторитета на гр. Банско, и докладна записка от Стойчо Баненски – Кмет на Община Банско, Общински съвет – Банско

РЕШИ:

1. Дава съгласие за изграждане на паметник на първия почетен гражданин на гр. Банско – проф. дн Димитър Димитров Бърдарев, на ул. „Гоце Делчев“ в гр. Банско, при спазване на изискванията на действащото законодателство и приложимата нормативна уредба.
2. Възлага на Кмета на Община Банско да предприеме необходимите действия за изпълнение на настоящото решение, съобразно изискванията на действащото законодателство.